Stockholms universitet

2025-05-26

Kursbeskrivning

Fördjupning i vetenskapsteori och forskningsetiska konsekvenser inom förskoledidaktik

7,5 hp, avancerad nivå, helfart

Kurskod: UB302M

Höstterminen 2025

Kursansvarig	Adrian Thomasson	Adrian.Thomasson@buv.su.se
Kursadministratör	Mattias Olsson	Mattias.Olsson@buv.su.se
Lärare	Christine Eriksson Adrian Thomasson	Christine.Eriksson@buv.su.se
Examinator	Adrian Thomasson	Adrian.Thomasson@buv.su.se

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Stockholms universitet
Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Svante Arrhenius väg 21A
www.buv.su.se

registrator@buv.su.se

Allmänt om kursen

Kurshemsida

Alla kurser vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen har en egen kurshemsida där du fyra veckor innan kursstart finner viktig information om kursen såsom schema, kursbeskrivning, kursplan inklusive litteraturlista och kontaktpersoner. Du söker själv fram respektive kurshemsida på www.buv.su.se/kurshemsidor

Kommunikation under kursens gång sker via lärplattformen Athena. Du loggar in med din universitetsinloggning på https://athena.itslearning.com och klickar in dig på kursen under ”Kurser” i menyn. Kurssidan blir tillgänglig när du har registrerats på kursen.

Schema

Uppdaterat schema hittar du på kurshemsidan, eller genom att logga in via schema.su.se
Ta för vana att kontinuerligt kontrollera schemat eftersom det kan ändras med kort framförhållning.

Kursens innehåll och förväntade studieresultat

Kursen ger fördjupade kunskaper i de filosofiska grundantagandena för några centrala vetenskapsteoretiska inriktningar med relevans för förskoledidaktisk forskning. Kursen syftar till att studenten ska utveckla gedigen förståelse för hur vetenskapsteoretiska utgångspunkter får betydelse för olika kunskapsteoretiska kunskapsanspråk och val av forskningsmetodik samt forskningsetiska konsekvenser.

För att få godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

– visa fördjupad kunskap om och förståelse för vetenskapsteoretiska antaganden och begrepp samt reflektera kring deras relevans inom förskoledidaktisk forskning,
– visa fördjupad förmåga att spåra, identifiera och diskutera de grundläggande filosofiska och vetenskapsteoretiska grundantagandena för ett antal kunskapsteorier och kunna visa hur de påverkar förutsättningar för kunskapsproduktion rörande förskoledidaktik,
– analysera och diskutera olika kunskapsteoriers möjligheter och begränsningar beroende på deras filosofiska och vetenskapsteoretiska utgångspunkter,
– visa en fördjupad insikt om forskar- och forskningsetiska aspekter av vetenskaplig kunskapsproduktion, samt

– visa förmåga att tydligt och fördjupat formulera och diskutera sina vetenskapsteoretiska slutsatser och de filosofiska och vetenskapsteoretiska antaganden som ligger till grund för dessa.

Kursens genomförande

Övergripande beskrivning
Kursen behandlar vetenskapsteoretiska begrepp och perspektiv med relevans för förskoledidaktisk forskning. Kursen syftar till att studenten ska kunna utveckla en fördjupad förståelse för hur vetenskapsteoretiska utgångspunkter får relevans och betydelse, främst med avseende på kunskapsanspråk och val av forskningsmetodik. I kursen ges den studerande möjligheter att självständigt identifiera vetenskapliga problem och frågeställningar, att diskutera och kritiskt granska vetenskapliga studier, samt utveckla förståelse for vetenskapens möjligheter och begränsningar. För att de studerande ska få verktyg för detta kommer de få tillgång till kunskap om flera olika vetenskapsteoretiska perspektiv; genom texter, föreläsningar, individuella skriftliga reflektioner samt medverkan i seminarier.

Obligatorisk närvaro

Samtliga seminarier (on-line) är obligatoriska. Frånvaro kan delvis kompenseras enligt instruktioner av kursansvarig lärare.

För att delta i kursen krävs att den studerande har tillgång till fungerande internetuppkoppling samt dator (eller motsvarande enhet) med webbkamera och headsetfunktioner. Deltagande som inte kan fullföljas på grund av brister i nätuppkoppling eller nödvändig teknisk utrustning räknas som frånvaro

I kursen används Harvard/Borås guiden som referenssystem, se manual på din kurssida i lärplattformen, Athena.

Litteratur

Litteraturlistan ska finnas tillgänglig på kurshemsidan senast två månader före kursstart.

Innehåll

Kursen pågår från och med den 2:a september till den första oktober. Kursens struktur och genomförande beskrivs i lärplattformen Athena. All undervisning äger rum via zoom.

Seminarier	Schema	Innehåll	Litteratur	Lärare
Seminarium 1	**Tisdagen den 2:a september Kl. 13.00-16.00**	Allmän kursintro-duktion. Med vilka ändamål kan vi använda oss av teorier? Hur har ni arbetat med teorier under föregående terminer? Om vi hävdar att en ”teori” kan förklara något, ja men ”förklara”, ”vad” och ”hur”? Kom ihåg redan nu, inför seminarierna 2-5, obligatoriskt att lägga upp läsintryck (minst 400 ord) med avslutande önskemål: ”dessa reflektioner vill jag ventilera vid seminariet”.	Ni förväntas inte ha förberett någon litteraturredovisning inför det första seminariet. Däremot, lyssna gärna till nedanstående avsnitt av filosofiska rummet. https://sverigesradio.se/avsnitt/154 1034 Examinationen inlämnas 2025-10-01, kl. 17.00, inlämningsmapp å Athena	Christine & Adrian
Seminarium 2	**Fredagen den 4:e september Kl. 09.00-12.00**	Fleck, L. Historiska narrativ och vetenskaps-sociologiska grundan-taganden: tankestil och tankekollektiv, jämförande epistemologi, uridé Vad menar Fleck att fakta är och vem som	*Genesis and Development of a Scientific Fact,* Förorden av Thomas Kuhn & Thaddeus J. Trenn Kap 1,2 och 4	Christine

		har rätt att definiera vad fakta är? Hur påverkar det kollektiva vetenskapliga samfundet (t ex. BUV) den enskilde forskarens förståelse av vad som ska studeras, vilka metoder som ska användas och vilka analyser som blir möjliga?		
Seminarium 3	**Tisdagen den 9:e september Kl. 13.00-16.00**	Några exempel på Kuhns begrepp: normalvetenskap, kriser, anomalier, pussellösande och vetenskapliga revolutioners nödvändighet? Varför är Kuhns teorier viktiga idag? På vilka olika sätt kan vi tillämpa/laborera med de Kuhnska begreppen inom förskoledidaktisk forskning?	Kuhn, T. *Vetenskapliga revolutioners struktur*	Adrian
Seminarium 4	**Tisdagen den 16:e september Kl. 09.00-12.00**	Socialkonstruktionism som en metateori för att analyser forskningens vetenskapliga konstruktioner: social konstruktion eller oberoende verklighet? VAD konstrueras egentligen? Vilka premisser föreligger för att man ska kunna påstå att ”verkligheten” konstrueras? Vad menar Hacking med ”the looping effect” och ”the matrix”? Vad är egentligen meningen med att påstå att verkligheten konstrueras?	Hacking, I. *The Social construction of what?* Preface & Kap. 1-3, samt kap. 5	Christine

Seminarium 5	**Tisdagen den 23:e september Kl. 13.00-16.00**	Hur kommer det sig att kausalitet och korrelationer har relevans för det förskoledidaktiska forskningsfältet? Eller hellre, hur kommer det sig att Rosenberg ”bråkar” så mycket om ”kausalitet” och ”korrelationer”? Varför angår detta oss och det förskoledidaktiska forskningsfältet? Vad anser ni, hur kan vi jämföra antaganden mellan Rosenberg och Brandén?	Rosenberg, S. *Philosophy of Social Science*, kapitel, 1-4 Brandèn, H. *Kritisk realism* https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:974834/FULLTEXT01.pdf	Adrian
Seminarium 6	**Fredagen den 25:e september** **Kl. 13.00-16.00**	Hur resonerar författarna i principiella termer om sanningsbegrepp och giltighetsanspråk? Konkreta exempel? Kunskapsresistens? Vore uppskattat om ni även hinner förbereda några avslutande kommentarer om vad kursen kan ha inneburit för er.	Hämäläinen, N., *Är Trump postmodern?* Wikforss, Å., *Alternativa fakta – Om kunskapen och dess fiender*	Adrian

Examinationsuppgift och betygskriterier presenteras vid det första seminariet

Examination

Den skriftliga examinationen inlämnas senast den 28:e september i anvisad inlämningsmapp å Athena kl. 17.00.

Omexamination

Komplettering av betyget Fx

Student som fått betyget Fx har en gång per termin möjlighet att komplettera inlämnad examination inom en vecka efter det att kompletteringsbehovet har meddelats. Därefter, eller om detta inte görs inom angiven tid, ska studenten omexamineras. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E.

Betygskriterier och examinationsuppgift

Betyg på hel kurs

För att få godkänt slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E. Betyget på individuell skriftlig uppgift blir även slutbetyg på kursen.

Regler och rättigheter

Som student omfattas du av en rad rättigheter och skyldigheter, vilka regleras i lagar och förordningar samt i lokala föreskrifter vid Stockholms universitet, www.su.se/styrdokument. Det viktigaste finns samlat under https://sus.su.se/studentrattigheter-fordjupning

Alla anställda och studenter vid Stockholms universitet ska behandlas lika och bemötas med respekt oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller

annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Detta gäller även under verksamhetsförlagd utbildning/praktik. Läs mer om universitetets arbete för jämlikhet och likabehandling på www.su.se/jamlikhet

Disciplinära åtgärder vidtas mot student; som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas, som stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen, som utsätter en annan student eller en arbetstagare vid universitetet för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567).

Fusk, plagiat och självplagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, eller egna tidigare arbeten, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt utan att ange källan är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Att använda sig av egna texter som tagits fram i ett annat sammanhang utan korrekt referensgivning betraktas som självplagiering.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen.

Vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen används textjämförelseverktyget Urkund för att kontrollera inlämnade texter. När du som student lämnar in arbeten motsvarar det ett godkännande från din sida att arbetet får köras igenom universitetets textjämförelseverktyg.

Plagiat av andras eller egna texter är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Lärare är skyldiga att anmäla grundad misstanke om fusk och plagiat till prefekt.

Övrig information

Efter avslutad kurs får du en kursvärdering som vi uppskattar att du besvarar. Svaren från kursvärderingen sammanställs i en kursrapport som ligger till grund för fortsatt utveckling av kursen. Genom kursvärderingen har du möjlighet att påverka kursens utformning framöver i fråga om innehåll, examinationsformer, litteratur och övriga upplägg.

Det finns ett studentråd vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen som arbetar med studiebevakning, studenträttigheter, studiemiljö och studiesociala frågor. Studentrådet utser också studeranderepresentanter till olika beslutande och beredande organ. Ta reda på mer om dina möjligheter till påverkan under www.buv.su.se/studentinflytande

Stöd i studierna

Studie- och språkverkstaden erbjuder föreläsningar, seminarier, kurser och individuell hjälp kring teman som studieteknik, akademiskt skrivande, inlärning och att tala inför grupp. Läs mer på www.su.se/sprakverkstad

Om du har dyslexi eller annan varaktig funktionsnedsättning och behöver individuellt anpassat stöd ska du kontakta Studentavdelningens samordnare för studenter med funktionsnedsättning, via studentstod@su.se. Meddela även kursansvarig i god tid inför kursstart att du har ett intyg om särskilt stöd. Kursansvarig tar då ställning till om det går att anpassa undervisningen utifrån de särskilda behoven. Mer information finns på www.su.se/utbildning/studera-med-funktionsnedsättning

Studentförsäkring

Som student är du försäkrad via Kammarkollegiet i samband med personskada som inträffar på campusområdet eller på vägen till/från campus. Försäkringen gäller även under praktik. Om du råkar ut för en personskada, anmäl händelsen via universitetets inrapporteringssystem: www.su.se/samir.

Mitt universitet

Genom att logga in på www.su.se/mittsu kan du:

- se schemat för de kurser du är registrerad på
- komma åt din kurssajt via universitetets lärplattform
- se dina betyg och registreringar samt skriva ut intyg
- aktivera universitetskontot och beställa ett universitetskort som behövs för användning av Stockholms universitetsbibliotek, kopiatortjänsten Printomat m.m.

För att du ska kunna ta del av viktig information om dina studier behöver vi ha aktuella kontaktuppgifter till dig. Kontrollera att e-postadress och övriga uppgifter stämmer både under kontohantering.su.se och www.student.ladok.se/